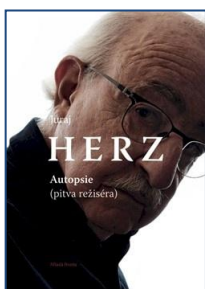

„Hrdý, činorodý, neúnavný človek, vzdelaný a chápaný, na ktorom vôbec nebolo vidno nielen roky, ba čo viac, ani mnoho poníženia a utrpenia, ktoré život naložil na jeho plecia,“ charakterizuje tvorcu tatranského Areálu snov, architekta Eugena Kramára, Janka Krivošová (Krivošová 2014, s. 8-9).¹ So svojím životom a tvorbou nás architekt a vysokoškolský pedagóg Eugen Kramár oboznamuje v knihe spomienok **Poézia a galeje : spomienky architekta**. Narodil sa 5. mája 1914 v dedinke Devičie, ale mladosť prežil vo Vrútkach. „Môj život architekta i človeka nebol priamočiari jednoduchý (...) Bol kronikou, v ktorej sa odzrkadľujú rušivé duchovné, mravné, odborné, sociálno-spoločenské aj národné pohyby, zrkadlí sa tu plnosť dejinných a revolučných udalostí, ktoré musela moja generácia prežiť,“ vyznáva sa autor v úvode knihy“ (Kramár 2014, s. 10).² Architektúru študoval na Českom vysokom učení technickom v Prahe. Sľubný profesionálny štart, tak ako neskôr ešte veľa krát, prerušili politické perzekúcie: „V mojom profesijnom raste, mám zaznamenané krátke obdobia uznania, ale veľmi dlhé obdobia nezaslúženého postihu“ (Kramár 2014, s. 9)³. Počas obdobia na výslní vytvoril mnoho významných projektov. Miloval prírodu a rešpektoval ju aj pri navrhovaní stavieb v Tatrách. Jeho najvýznamnejším tatranským projektom je Areál snov s hotelom FIS na Štrbskom Plese. Jeho rukopis nesú aj ďalšie budovy vo Vysokých Tatrách, napr. Eurocamp FICC v Tatranskej Lomnici, Železničná stanica na Štrbskom Plese, budovy ČEDOKu a Horskej služby v Starom Smokovci, hotel Urán v Tatranskej Lomnici, atď. Roku 1996 získal štátne vyznamenanie *Za rozvoj slovenskej architektúry*. Zomrel 30. decembra 1996 na Bratislavskom hrade pri preberaní vysokého vyznamenania Pocta ministra kultúry. Kniha jeho spomienok vyšla v minulom roku v prešovskom vydavateľstve SAMO. Dopĺňa ju mnoho fotografií, náčrtov a schém.

Autopsie : (pitva režiséra) je názov autorizovaného životopisu herca a režiséra, kežmarského rodáka, Juraja Herza. Spoluautorom biografie je český filmový a televízny scenárista Jan Drbohlav. Juraj Herz sa narodil 4. septembra 1934 v Kežmarku. Pochádza zo židovskej rodiny, ktorá ako mnohé iné v Kežmarku počas 2. svetovej vojny formálne konvertovala a dala sa pokrstiť, aby predišla deportáciám. Napriek tomu, asi pol roka pred ukončením vojny, bol spolu s rodičmi deportovaný do

¹ KRIVOŠOVÁ, Janka. Jeho strechy nevyrástli nad smrek. 2014.

² KRAMÁR, Eugen. Poézia a galeje : spomienky architekta. 2014.

³ KRAMÁR, Eugen. Poézia a galeje : spomienky architekta. 2014.

koncentračného tábora v Ravensbrücku, neskôr bol, až do konca vojny, umiestnený v Sachsenhausene. Celá rodina kežmarského lekárnik Herza sa po oslobodení stretla opäť v Kežmarku.

K spomienkam na život v predvojnovom i povojnovom Kežmarku, strastiplnej ceste z Nemecka až domov, štúdiám na gymnáziu, k prvej láske Elene Stalmaškovej sa vracia v prvej kapitole knihy. Juraj Herz vyštudoval réžiu a bábkoherectvo na Divadelnej fakulte Akadémie múzických umení v Prahe. Jeho prvým režijným celovečerným debutom bol film Znamenie raka. Natočil viac ako tridsať celovečerných filmov a získal desiatky profesijných ocenení. Pri príležitosti životného jubilea mu bolo udelené čestné občianstvo mesta Kežmarok. Herzova biografia je prierezom dejinami českej a slovenskej kinematografie, rozpráva o pozadí natáčania filmov a jeho spomienky sú zároveň svedectvom o dobe a podmienkach, v ktorých žili a tvorili českí a slovenskí filmári. Okrem množstva fotografií dopĺňa knihu filmografia režisérových diel a menný register. Kniha vyšla v českom jazyku vo vydavateľstve Mladá fronta.

Žakovský farár Marián Kuffa sa narodil na Vianoce – 24. decembra 1959 v Kežmarku. Vyštudoval Vysokú školu poľnohospodársku v Nitre. S priateľmi chodil opravovať veže kostolov a venoval sa horolezectvu. Tragický výstup na Gerlachovský štít, následný pád a znovunavrátanie do života zmenili jeho plány a vstúpil do kňazského seminára. Je predstaveným Inštitútu Krista Veľkňaza v Žakovciach a venuje sa ľuďom na okraji spoločnosti. „Ja ich nevyhľadávam, ale nechám ich, aby oni prišli za mnou. Je to podmienka: sami musia prísť ku mne. Prečo? Keď niekto príde, dám mu prekonateľnú prekážku. Ak ju prekoná, myslí to vážne. Chce sa obrátiť. Ak ju neprekoná, kecá. Neverím na slová, verím na skutky“ (Kuffa 2015, s. 79)⁴. Svoje životné postrehy a skúsenosti začal uverejňovať na kresťanskom internetovom portáli www.cestaplus.sk. V tomto roku ich vydalo vydavateľstvo Kumran v knižnej podobe s názvom **Kazateľnica život alebo V nebi nájdeš prostitútky, vrahov aj zlodějov**. Kniha je rozdelená do štyroch častí: O cirkvi, O láske, manželstve a rodine, O pokore a pýche, O živote na fare v Žakovciach. Všetky príbehy navodzujú ponaučenia, majú človeka primäť k zamysleniu a snahe viesť lepšiu, hodnotnejšiu život, neodsudzovať, ale pomáhať a konať dobro.

⁴ KUFFA, Marián. Kazateľnica život, alebo, V nebi nájdeš prostitútky, vrahov aj zlodějov. 2015.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

HERZ, Juraj a DRBOHLAV, Jan, 2015. Autopsie: (pitva režiséra). Praha: Mladá fronta. ISBN 978-80-204-2892-9.

KRIVOŠOVÁ, Janka, 2014. Jeho strechy nevyrástli nad smreký: „otec“ tatranského Areálu snov by oslávil storočnicu. In: Tatranský dvojtyždenník. Roč. 25, č. 13, s. 8-9. ISSN 1338-9882.

KRAMÁR, Eugen, 2015. Poézia a galeje: spomienky architekta. Prešov: SAMO. ISBN 978-80-89123-11-7.

KUFFA, Marián, 2015. Kazateľnica život alebo V nebi nájdeš prostitútky, vrahov aj zlodějov. Stará Ľubovňa: Kumran. ISBN 978-80-89487-63-9.